

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 520/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Petrom Kupkom, Hlavná 23, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 13C/89/2020 a proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 24Co/133/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného a krajského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prikázať okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietahov, priznať finančné zadostučinenie a náhradu trov konania.
2. Ústavný súd následne požiadal okresný aj krajský súd o zaslanie chronológie úkonov vykonaných v rámci dotknutého súdneho konania, z ktorého vyplýva nasledovný skutkový stav:
3. Proti sťažovateľke bola na okresnom súde 18. decembra 2020 podaná žaloba o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Po podaní žaloby prebiehali až do decembra 2021 úkony súvisiace s doručovaním replík a vyjadrení, pričom v rámci tohto procesu bol vyzvaný žalobca na odstránenie žaloby a rozhodovalo sa tiež o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu, ktorým bola vyzvaná na vyjadrenie sa k žalobe.
4. Dňa 1. marca 2022 bol súdu doručený návrh sťažovateľky na prerušenie konania z dôvodu prebiehajúcich mimosúdnych rokovaní.

5. Súd následne nariadil prvé pojednávanie po doručení vyjadrenia sťažovateľky 17. februára 2023, a to na 28. jún 2023. Toto pojednávanie bolo odročené bez otvorenia pre účely zabezpečenia listín z katastra. Odročené bolo aj ďalšie pojednávanie, ktoré sa neotvorilo 9. októbra 2023 z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania. Znalecký posudok bol súdu doručený 20. novembra 2023. Následne sa konalo pojednávanie 27. novembra 2023. Dňa 27. januára 2024 bolo súdu doručené oznámenie sťažovateľky o úmrtí žalobcu, preto bolo pojednávanie, ktoré sa malo konať 31. januára 2024, odročené na neurčito.

6. Uznesením z 11. marca 2024 bolo rozhodnuté o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami žalobcu. Pojednávanie, ktoré sa konalo 24. júna 2024, bolo odročené pre účely doplnenia návrhov na vykonanie dokazovania a pojednávanie konané 15. júla 2024 pre účely vyhlásenia rozhodnutia. Okresný súd vo veci prvýkrát meritórne rozhodol rozsudkom z 5. augusta 2024.

7. Po podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu bola vec predložená krajskému súdu 14. novembra 2024. Krajský súd následne vo veci rozhodol uznesením z 25. júna 2025 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom spis bol okresnému súdu vrátený 26. júna 2025.

8. Sťažovateľka uvádza, že do dnešného dňa nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, a to napriek tomu, že konanie prebieha už viac ako štyri roky. Podľa jej názoru neexistuje žiadna skutočnosť svedčiaca o právnej zložitosti veci, ktorá by odôvodňovala viac ako štyri roky trvajúce súdne konanie. Nijakým spôsobom neprispela k prietahom alebo k spomaleniu postupu v dotknutom konaní.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

11. Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná, alebo už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak

ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.

12. Posudzované súdne konanie je konaním o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo nie je vec obvykle právne zložitá, avšak uvedené nevylučuje, že môže ísť o vec zložitú skutkovo. V konkrétnom prípade možno poukázať na pomerne veľké množstvo vyjadrení na strane sťažovateľky, pričom okresný súd v doručenom vyjadrení poukázal na to, že jej podania sú často neurčité, zmätočné a vzájomne si odporujúce. Uplatnením procesných práv účastníkom konania nepochybne dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav však neznáša oprávnená osoba a nemožno ju pripísať ani na ťarchu štátneho orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014, II. ÚS 484/2016, I. ÚS 418/2020, I. ÚS 43/2022). Sťažovateľka však zároveň musí vnímať aj skutočnosť, že množstvo podaní (spojené s povinnosťou súdu doručovať ich protistrane na vyjadrenie) môže a obvykle má vplyv aj na celkovú dĺžku súdneho konania.

13. K dnešnému dňu sa vo veci sťažovateľky rozhoduje takmer 5 rokov (od 18. decembra 2020), pričom z tohto obdobia vo veci rozhodoval okresný súd takmer 3,5 roka, krajský súd pol roka a následne je vec na okresnom súde takmer štyri mesiace. Počas tejto doby súd približne rok nekonal z dôvodu mimosúdnych rokovaní (na podnet sťažovateľky) a v období od januára 2024 do marca 2024 súd nekonal z dôvodu úmrtia žalobcu.

14. Nemožno konštatovať, že by súd nekonal – ústavný súd z doručenej chronológie neidentifikoval žiadne obdobia nečinnosti a koniec koncov na také obdobia nepoukazovala ani samotná sťažovateľka. Viac ako trojročné rozhodovanie na prvom stupni síce nie je optimálne (naopak, z ústavnoprávneho hľadiska skôr hraničné), avšak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (najmä rok prebiehajúce mimosúdne rokovania, množstvo vyjadrení sťažovateľky, ako aj úmrtie žalobcu) je podľa názoru ústavného súdu stále akceptovateľné. Napokon, s výnimkou namietania celkovej dĺžky konania sťažovateľka ani sama neuviedla, v čom konkrétne vidí pochybenie v postupe súdov.

15. Obdobie, počas ktorého sa súdny spis nachádzal na krajskom súde, nemožno samo osebe pričítať na vrub nečinnosti alebo neefektívnemu postupu okresného súdu, keďže išlo o prvé zrušujúce rozhodnutie, ktorého vydanie v odvolacom konaní predpokladá aj Civilný sporový poriadok. Obvykle zohľadňuje túto skutočnosť v prípadoch, ak by v postupe všeobecných súdov dochádzalo k opakovanému zrušovaniu ich rozhodnutí v odvolacom alebo dovolacom konaní, čo by mohlo viesť k dôvodnosti záveru o neefektívnom alebo nesústredenom postupe súdu nižšieho stupňa (m. m. I. ÚS 155/2023, I. ÚS 361/2023), čo ale nie je prípadom sťažovateľky.

16. Prieťahový postup ústavný súd neidentifikoval ani v postupe krajského súdu, ktorý rozhodol po pol roku, od kedy mu bol spis predložený, čo je plne súladné s čl. 48 ods. 2 ústavy aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu, povahy a okolnostiam netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec alebo ešte uvažovať o zbytočných prieťahoch (IV. ÚS 549/2024). Tento záver možno aplikovať aj vo vzťahu k postupu okresného súdu po vrátení veci krajským súdom, keďže toho času sa spis nachádza na okresnom súde približne štyri mesiace (čo je opäť zrejme akceptovateľná doba).

17. V závere ústavný súd uvádza, že nevyzýval sťažovateľku na vyjadrenie sa k doručeným podaniam všeobecných súdov, keďže ich podstatným obsahom bola chronológia úkonov vykonaných okresným a krajským súdom v rámci dotknutého konania, o ktorých sťažovateľka zrejme mala vedomosť (z obsahu súdneho spisu, ktorý jej bol a je k dispozícii na nahliadnutie), a preto mala možnosť vyjadriť sa k nim už v podanej ústavnej sťažnosti.

18. Ústavný súd s ohľadom na všetky uvedené skutočnosti pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako celok odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú. Pretože sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu